

[Stinus]

Der er anført mange argumenter imod denne våbentransportlov. Et af dem er, at hvis vi fratager danske skibe muligheden for at sejle med våben, vil andre blot gøre det, hvilket da sikkert er rigtigt. Men tænk, hvis ingen sejlede eller fløj eller på anden måde transporterede våben til Iran og Irak. Kald dette utopi, men et sted skal vi begynde. I dag er danskere, nogle danske redere, med til at holde en krig i gang og tjene penge på det. Det er umoralsk og uacceptabelt. Jeg er helt enig med hr. Anker Jørgensen, som ifølge dagbladet Information fra den 13. februar har udtalt, »... at vi simpelt hen ikke vil være med til at forlænge en krig, ved at danske skibe transporterer våben, og så måske senere være med til for de penge, man har tjent, at hjælpe de pågældende lande med forskellig humanitær hjælp«.

Jeg er enig med justitsministeren i, at Danmark ikke alene kan bringe denne umoral til ophør. Men så må vi være aktive internationalt og blandt EF-landene, de nordiske lande og i FN arbejde for, at våbentransporter til Iran og Irak og på længere sigt til alle krigsførende områder bringes til ophør. Jeg synes, det er positivt, at hr. Helge Adam Møller og i særdeleshed fru Inger Stilling Pedersen udtaler sig til fordel for noget sådant.

Hvis der ikke blev fremstillet våben, var der ingen våben at transportere. Også på dette område mener Det Radikale Venstre, at Danmark bør være konsekvent i forhold til den politik, vi forfægter. Forslaget om forbud mod produktion og eksport af krigsmateriel skal ses på den baggrund.

Vi er enige med udenrigsministeren, som ifølge Kristeligt Dagblad fra den 14. januar har sagt, »... at man i stedet for at koncentrere sig om transport af våben skulle kigge på de lande, der producerer og sælger våben«.

Vi mener dog, at det er muligt at gøre begge dele. Jeg har allerede gjort opmærksom på, at vi finder det af afgørende betydning, at definitionen af, hvad der forstås ved krigsmateriel, gøres tidssvarende. Vi finder ikke, at definitionen er tilstrækkelig klar i dag, og det vil i sig selv vanskeliggøre administrationen af en lov om forbud mod våbentransport. Det gjorde hr. Lenger også opmærksom på. Men jeg kunne forstå på hr. Jimmy Stahr, at netop den del af det radikale forslag nyder særlig sympati.

Jeg vil konkret spørge justitsministeren, om den navigationscomputer, som er blevet og måske stadig bliver produceret til F-16 kampflyet på Kirks Telefonfabrik i Horsens, er krigsmateriel eller ikke. Hvis ministeren svarer ja, er krigsmaterielloven overtrådt, idet det i denne hedder, at det selskab, som får tilladelse til at producere krigsmateriel, skal være på danske hænder. Så vidt jeg ved, ejes Kirks Telefonfabrik 100 procent af den amerikanske ITT-koncern. Nu tror jeg ikke, at justitsministeren vil overtræde krigsmaterielloven, altså opfattes omtalte navigationscomputer ikke som krigsmateriel.

Men så må jeg spørge ministeren – eller måske snarere forsvarsministeren – om grunden til, at Forsvarets Efterretningstjeneste har foretaget sikkerhedskontrol af alle, som arbejder med denne produktion på Kirks Telefonfabrik. Det må Forsvarets Efterretningstjeneste, så vidt jeg ved, ikke, når der er tale om en civil produktion, altså produktion af ikke-krigsmateriel.

Jeg må fastholde, at en ajourføring af krigsmaterielloven er hårdt tiltrængt, og det ville være logisk, om denne ajourføring eller modernisering, for at bruge et udtryk, som falder i tråd med regeringens politik på andre områder, finder sted samtidig med gennemførelsen af en lov om forbud mod våbentransporter. Logisk vil det også være samtidig at gennemføre et forbud mod dansk eksport af krigsmateriel. Vi har i forslaget undtaget transport til de nordiske lande og NATO-landene, og det er udelukkende sket i håb om, at vi med denne begrænsning vil kunne opnå tilslutning til forslaget, selv om vi naturligvis helst så en lov uden sådanne begrænsninger. Danmark har ikke brug for nogen våbentransport, og verden har brug for færre våben.

Når vi foreslår nedsættelse af et tilsynsråd, som skal føre tilsyn med statens våbenkontrol, sker dette først og fremmest ud fra et ønske om at sikre offentligheden kendskab til arten og omfanget af den våbenfabrikation, som foregår i Danmark. Det sidste punkt i Det Radikale Venstres forslag, som ingen har kommenteret, tillægger vi overordentlig stor betydning: at ingen medarbejder skal kunne tvinges til at medvirke til udvikling og produktion af krigsmateriel. Vi ønsker det slået fast ved lov, at ingen, som nægter at deltage i fremstilling af krigsmateriel – og